

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 145/2018-9

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 25. apríla 2018 predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], a [REDACTED], [REDACTED], zastúpených obchodnou spoločnosťou JUDr. Michal Krutek, s. r. o., Hlavná 11, Trnava, v mene ktorej koná konateľ a advokát JUDr. Michal Krutek, vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Bratislava II v konaní vedenom pod sp. zn. 31 Ro 1612/2014 a postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod spis. zn. 6 Co 345/2017 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] a [REDACTED] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 19. februára 2017 doručená sťažnosť [REDACTED] a [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľky“), ktorou namietajú porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu

Bratislava II (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 31 Ro 1612/2014 a postupom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod spis. zn. 6 Co 345/2017.

2. Sťažovateľky vo svojej sťažnosti uviedli, že uznesením okresného súdu č. k. 31 Ro 1612/2014-42 z 23. septembra 2014 bolo konanie zastavené a boli zaviazané zaplatiť žalobcovi trovy konania vo výške 397,40 €. Na základe podaného odvolania sťažovateľiek proti predmetnému výroku o trovách konania bol uznesením krajského súdu sp. zn. 6 Co 298/2015 z 27. augusta 2015 predmetný výrok o trovách konania zrušený a vec vrátená okresnému súdu na ďalšie konanie. Krajský súd zrušil napadnutý výrok o trovách konania z dôvodu tvrdenia sťažovateľiek, že *„... o existencii žalovanej pohľadávky sa dozvedeli až v priebehu súdneho konania a keďže ich žalobca pred podaním žaloby nevyzval na dobrovoľné plnenie pohľadávky, svojím konaním nedali príčinu na začatie konania...“*.

Krajský súd zároveň uviedol, že *„... súd prvého stupňa bude musieť zistiť, či žalovaní sa skutočne o existencii ich záväzku (resp. pohľadávky žalobcu) dozvedeli až v priebehu súdneho konania...“*, a že *„... vyúčtovanie nákladov za rok 2012 bol žalobca povinný predložiť žalovaným najneskôr do 31. 05. 2013 a teda je na žalobcovi, aby v konaní preukázal doručenie tohto vyúčtovania (za rok 2012) žalovaným v čase pred podaním žaloby...“*.

3. Následne okresný súd uznesením č. k. 31 Ro 1612/2014-64 z 29. júna 2017 priznal žalobcovi plnú náhradu trov konania. Okresný súd okrem iného uviedol:

„Poukazujúc listinné dôkazy založené žalobcom do spisu, súd musí konštatovať, že žalobca listom zo dňa 31.3.2014 žalovanej 1/ a 2/ prehľad nedoplatkov na platbách na plnenia spojenými s užívaním nehnuteľnosti a na preddavkoch tvorby fondu prevádzky, údržby a opráv domu za rok 2012, rok 2013. pričom vyčíslil aj nedoplatok za rok 2014 a zároveň žalovaných informoval, že dňa 22.11.2013 podal žalobu o zaplatenie...“, a že *„... zo zmluvy o výkone správy vyplýva povinnosť vlastníkom bytov, nebytového priestoru a garážových statí zaplatiť prípadne zistený nedoplatok, v lehote do 15 dní odo dňa doručenia vyúčtovania pričom spôsob, akým správca bytového domu jednotlivým*

vlastníkom bytov a nebytových priestorov zasiela (oznamuje) výšku mesačných zálohových platieb na príslušný kalendárny rok uvedená zmluva neustanovuje“.

Na základe opätovne podaného odvolania sťažovateľiek krajský súd uznesením sp. zn. 6 Co 345/2017 z 20. decembra 2017 potvrdil napadnuté uznesenie okresného súdu z 29. júna 2017. Krajský súd uviedol, že „... Navyše vyúčtovania za jednotlivé nebytové priestory za rok 2012 sa nachádzajú v spise na č. l. 5-13, pričom je bežnou praxou bytových domov, že sa toto doručuje vložení vyúčtovania do príslušnej poštovej schránky. Odvolací súd má tak za to, že tieto vyúčtovania zrejme boli žalovaným skutočne doručené...“.

4. Sťažovateľky ďalej uviedli, že „okresný súd sa neriadil prvým zrušujúcim uznesením krajského súdu, keď neskúmal splnenie doručenia vyúčtovania sťažovateľkám ešte pred podaním predmetnej žaloby. Okresný súd sa v uznesení z 29. júna 2017 dostatočne nevysporiadal s otázkou doručenia vyúčtovaní sťažovateľkám ešte pred podaním žaloby, ako rozhodujúcim argumentom sťažovateľiek v predmetnom spore a svoje rozhodnutie riadne neodôvodnil, čím došlo k porušeniu základného práva sťažovateľiek na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia. Taktiež z uznesenia krajského súdu z 20. decembra 2017 nie je zrejmé, na základe čoho, resp. na základe akej právnej úvahy sa odchyľil od svojho právneho názoru vyslovenom v uznesení z 27. augusta 2015.

... Dokázať skutočnosť, či boli alebo neboli predmetné vyúčtovania doručené sťažovateľkám bolo na ťarchu žalobcu v predmetnom spore. Sťažovateľky majú za to, že uvedené nemôže krajský súd len predpokladať. Takýmto konaním (úvahou krajského súdu) by totiž došlo k porušeniu zásady nestrannosti súdu ako takého a k suplovaniu postavenia žalobcu v spore. Krajský súd vo svojom uznesení z 20. decembra 2017 vyššie uvedený predpoklad dostatočne neodôvodnil, čím došlo k porušeniu základného práva sťažovateľiek na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia.

V prípade, ak by aj sťažovateľky mali vedieť o ich povinnosti podieľať sa na úhradách preddavkoch tvorby fondu prevádzky, údržby a opráv bytového domu, sťažovatelia nemali objektívnu možnosť, ako sa dozvedieť v akej celkovej výške a na aké číslo účtu by mali tento svoj záväzok plniť. Samotná existencia povinnosti plniť nejaký záväzok bez toho, aby povinnému bolo oznámené v akej výške a akým spôsobom má plniť, nie je spôsobilou vyvolať omeškanie dlžníka. Z dôvodu, že v prípade uhrádzania preddavkov

tvorby fondu prevádzky, údržby a opráv bytového domu disponuje všetkými podstatnými informáciami práve správca bytového domu, a to najmä informáciami o výške požadovaných úhrad, spotrebe, ako aj o prípadnom preplatku/nedoplatku, je jeho postavenie vo vzťahu medzi veriteľom a dlžníkom silnejšie, nakoľko bez oznámenia/intervencie veriteľa do vedomostnej stránky dlžníka, nemá dlžník ako vedieť o jeho povinnosti plniť v konkrétnej výške a konkrétnym spôsobom a nemá ani možnosť, ako toto plnenie rozporovať.“.

5. Sťažovateľky navrhli, aby ústavný súd vydal nález, ktorým vysloví porušenie ich v bode 1 označeného práva postupom okresného súdu a krajského súdu v napadnutých konaniach. Okrem toho sa domáhajú aj priznania finančného zadosťučinenia v sume 10 000 € a náhrady trov konania v sume 390,50 €.

II.

6. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

7. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

8. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

9. Ústavný súd návrh predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon

o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na jeho odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

10. Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na prerokovanie ktorých nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

11. O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti (návrhu) možno hovoriť predovšetkým vtedy, ak namietaným postupom orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi napadnutým postupom tohto orgánu a základným právom, porušenie ktorého sa namietalo, ale aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takú možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 55/05, IV. ÚS 288/05). K iným dôvodom, ktoré môžu zakladať záver o zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti, nesporne patrí aj ústavnoprávny rozmer, resp. ústavnoprávna intenzita namietaných pochybení, resp. nedostatkov v činnosti alebo rozhodovaní príslušného orgánu verejnej moci, posudzovaná v kontexte s konkrétnymi okolnosťami prípadu (IV. ÚS 362/09, m. m. IV. ÚS 62/08).

12. Podstatu predloženej ústavnej sťažnosti tvorí námietka sťažovateľiek, že všeobecné sudy dospeli k nesprávnemu záveru o tom, že sťažovateľky sú povinné nahradiť trovy konania žalobcovi v plnej výške. Podľa zistenia ústavného súdu uznesením okresného súdu č. k. 31 Ro 1612/2014-89 z 22. marca 2018, právoplatným 11. apríla 2018, bolo rozhodnuté o tom, že sťažovateľky sú povinné nahradiť trovy konania žalobcovi vo výške 397,40 €. Z uvedeného vyplýva, že sťažovateľky sa uchádzajú o ústavnú ochranu, ktorá sa týka sumy 397,40 € z titulu náhrady trov konania.

13. Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Ústavný súd už v rámci svojej judikatúry vyslovil, že obsahom základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy je umožniť každému reálny prístup k súdu, pričom tomuto právu zodpovedá povinnosť súdu o veci konať a rozhodnúť (napr. II. ÚS 88/01), ako aj konkrétne procesné garancie v súdnom konaní. Pokiaľ ide o medze zasahovania ústavného súdu do rozhodovacej činnosti všeobecných súdov, ústavnému súdu neprislúcha hodnotiť správnosť skutkových záverov či právneho posúdenia veci všeobecnými súdmi, pretože nie je prieskumným súdom, nadriadeným súdom a ani ochrancom zákonnosti (obdobne napr. II. ÚS 1/95, II. ÚS 71/07, III. ÚS 26/08). Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým prislúcha interpretácia zákonov. Podľa konštantnej judikatúry sa úloha ústavného súdu obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo záväznou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Posúdenie veci všeobecným súdom sa tak môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli do takej miery zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, že by zásadne popreli účel a význam zákonného predpisu (I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 382/06, I. ÚS 88/07).

14. V zmysle ustálenej judikatúry ústavného súdu platí, že rozhodovanie o trovách konania pred všeobecnými súdmi patrí v zásade do výlučnej kompetencie týchto súdov, pri ktorom sa prejavujú atribúty ich nezávislého súdneho rozhodovania. Ústavný súd preto iba celkom výnimočne podrobnejšie preskúmava rozhodnutia všeobecných súdov o trovách konania. Problematika súvisiaca s konaním a rozhodovaním o náhrade trov konania by mohla dosiahnuť ústavnoprávny rozmer len v prípade, ak by vo veci konajúci všeobecný súd extrémne vybočil z pravidiel upravujúcich toto konanie, k čomu by mohlo dôjsť v zásade len na základe takej interpretácie a aplikácie príslušných ustanovení zákona, ktorá by v sebe zahŕňala črty svojvôle (I. ÚS 5/2011). Vychádzajúc z uvedených ústavne relevantných úvah ústavný súd pristúpil k prieskumu podanej ústavnej sťažnosti pri jej predbežnom prerokovaní.

15. Vzhľadom na hodnotu sporu pred ústavným súdom (bod 12) ide o prípad posudzovaný ako tzv. bagateľná vec, čo zakladá dôvod na odmietnutie sťažnosti pri jej predbežnom prerokovaní z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti z hľadiska doterajšej judikatúry ústavného súdu (porovnaj najmä IV. ÚS 358/08, ako aj IV. ÚS 340/2014, III. ÚS 529/2014, II. ÚS 468/2015, II. ÚS 357/2015). Ústavný súd už viackrát vyslovil právny názor, podľa ktorého ak Občiansky súdny poriadok v § 238 ods. 5 upravuje, že dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok nie je prípustné vo veciach, v ktorých je napadnuté právoplatné rozhodnutie neprevyšujúce trojnásobok minimálnej mzdy, táto skutočnosť predstavuje vo sfére všeobecného súdnictva zákonný dôvod na odmietnutie dovolania z dôvodu neprípustnosti vzhľadom na to, že ide o sumu bagateľnú (pozri napr. IV. ÚS 358/08 alebo IV. ÚS 717/2013), ktorá vylučuje u bagateľných vecí prieskum rozhodnutí vydaných všeobecnými súdmi, a bolo by proti logike pripustiť, aby ich prieskum bol automaticky posunutý aj do roviny ústavného súdnictva (IV. ÚS 431/2012). Uvedený právny názor je aktuálny aj za účinnosti novej právnej úpravy, ktorá za tzv. bagateľnú vec pre dovolací prieskum považuje spory vo veciach, kde napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy [§ 422 ods. 1 písm. b) Civilného sporového poriadku]. Aj preto ústavný súd v prípadoch, keď sťažnosť smeruje proti rozhodnutiu orgánu verejnej moci, v ktorom ide zjavne o bagateľnú sumu, poskytuje ústavnoprávnu ochranu sťažovateľom len v celkom výnimočných prípadoch, ak sťažnosť signalizuje, že došlo k zásahu do základných práv alebo slobôd v mimoriadne závažnom rozsahu [intenzite (IV. ÚS 414/2010, IV. ÚS 79/2011, IV. ÚS 251/2011)]. Vo veci sťažovateľiek o takýto výnimočný prípad podľa názoru ústavného súdu celkom zjavne nejde.

16. Ústavný súd na základe uvedeného konštatuje, že v tejto veci námietky sťažovateľiek vyjadrujú iba odlišný právny názor pri rozhodovaní o náhrade trov konania, avšak bez toho, aby indikovali relevantný ústavnoprávny rozmer, t. j. vecnú súvislosť týchto námietok s namietaným porušením označených práv podľa ústavy a dohovoru. V tejto veci nie sú podľa jeho doterajšej judikatúry splnené podmienky na poskytnutie ústavnej ochrany, keďže sťažovateľky sa sťažnosťou domáhajú ochrany svojich práv v konaní o takú sumu, ktorá je podľa ustálenej rozhodovacej praxe ústavného súdu, ako aj všeobecných súdov

zjavne bagateľná (pozri m. m. II. ÚS 149/09, IV. ÚS 94/2014, II. ÚS 757/2014, II. ÚS 60/2015, II. ÚS 804/2015 a tam uvedenú judikatúru).

17. Vychádzajúc zo skutočnosti, že sťažovateľky sa svojou sťažnosťou domáhajú ústavnej ochrany v spore o sumu, ktorá je zjavne bagateľná (bod 12), ústavný súd na základe dosiaľ uvedeného pri predbežnom prerokovaní dospel k záveru, že vo veci sťažovateľiek nie sú podľa jeho doterajšej judikatúry splnené podmienky na poskytnutie ústavnej ochrany, a preto sťažnosť odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú (obdobne II. ÚS 804/2015).

18. Keďže sťažnosť bola odmietnutá ako celok, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľiek v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

19. Sťažovateľky spolu so sťažnosťou doručili aj splnomocnenie z 12. februára 2018, ktorým splnomocnili advokáta na zastupovanie „*v právnej veci podania sťažnosti Ústavnému súdu Slovenskej republiky a zastupovania pred Ústavným súdom Slovenskej republiky*“. Ústavný súd vzhľadom na dikciu ustanovenia § 20 ods. 2 zákona o ústavnom súde konštatuje, že predmetné splnomocnenie bolo udelené vo všeobecnosti na zastupovanie pred ústavným súdom, ale bez označenia konkrétneho právoplatného rozhodnutia, opatrenia či iného zásahu, ktoré majú byť v konaní pred ústavným súdom sťažnosťou napadnuté. V prípade, že sťažovateľ mieni udeliť splnomocnenie advokátovi na zastupovanie pred ústavným súdom v konaní o jeho sťažnosti smerujúcej proti súdnemu rozhodnutiu, je potrebné, aby splnomocnenie obsahovalo nezameniteľné a dostatočne určité označenie predmetu konania o sťažnosti, ktorým je právoplatné rozhodnutie súdu minimálne s identifikačnými údajmi: o aký druh rozhodnutia ide (napr. rozsudok, uznesenie), označenie súdu, ktorý rozhodnutie vydal, označenie veci, na ktorú sa rozhodnutie vzťahuje (uvedením jej spisovej značky alebo čísla konania) a dátum (čas) vydania rozhodnutia (deň, mesiac a rok).

20. Z dôvodu uvedeného v bode 19 tak prichádza do úvahy odmietnutie sťažnosti sťažovateľiek podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde aj pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 25. apríla 2018